

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A havi díjban	10 k.
3 hónapra	30 k.
6 hónapra	60 k.
1 évre	120 k.
2 évre	240 k.
3 évre	360 k.
4 évre	480 k.
5 évre	600 k.
6 évre	720 k.
7 évre	840 k.
8 évre	960 k.
9 évre	1080 k.
10 évre	1200 k.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahéttől az
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 92. szám.

Nagyvárad

Péntek, 1916 április 21.

Véres francia vereség.

Berlin, április 20. A nagyhíradiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér. Az Yperni bajlásban német járőröknek több ponton sikerült az angolok árkaiba behatolni. Így a Eangem árok, yperni országot mellett, ahol mintegy 600 méteres hosszúságban megszállták az ellenséges állást, és azt több kézi gránát támadással szemben szilárdan megtartották. Itt, valamint Vieltjerénél és Yperntől délre összesen egy tisztet és 108 főnyi legénységet foglyul ejtettünk 2 gépfegyvert zsákmányoltunk.

A Tracilemonttól keletre tegnap este vonalaink ellen lövelt gáz csak maguknak a franciáknak árkaikat ülte meg. A Maas területén az ellenség heves tüzelést intézett a keleti parton elfoglalt állások ellen. A Caillette erdőben az előkészítő tüzelésből este felé erős támadás fejlődött, az ellenség egy kiszögélő sarkon árkaikba jutott. Egyébként a támadást a franciák súlyos veszteségei és néhány francia foglyul ejtése mellett visszavertük.

A Woevre síkságon és Verduntól délre emelkedő magaslaton a tüzérségi harcot mind két fél részéről nagy hevességgel folytatják. Gyalogosági harcra itt nem került sor.

Keleti és Balkáni hadszíntér. Különös jelentőségű esemény nem történt. (Min. eln. sajtóosztály.)

Megcáfolt béke hírek.

Budapest, április 20. (Saját tud.) Berlinből jelentik: A Neue Allgemeine Zeitung írja: Ujabbán ismét híreket hoznak forgalomba részünkről tett békeajánlatokról. Beszéli, hogy orosz részről lépések történtek a tárgyalások megkezdése iránt. Hivatalos helyről vett értesüléseink alapján megállapítjuk, hogy ezek a hírek minden alapot nélkülöznek.

Az olaszok támadnak.

Olasz hadszíntér. Budapest, április 20. (Hivatalos.) Kedvező látsási viszonyok következtében a tüzérségi harcok tegnap a harc vonal számos helyén újra élénkebbek voltak. A Col di Lana csúcsa az ellenség birtokában van. A Sugana szakaszon az olaszok új hadállásainkat eredménytelenül támadták.

Orosz és délkeleti hadszíntér. Budapest, április 20. (Hivatalos.) Nincs nevezetesebb esemény. Höfer.

Véres összeütközések albánok és olaszok között.

Athén, április 30. A Neon Asti jelenti Florinából, hogy átutazott a szalonikii antant hadvezetőség különfutárja, aki a valonai hadszínterről Epirusz felé visszavonult olasz csapatokhoz értesítést visz, hogy a franciák szükség esetén erősítő csapatokat küldenek a támogatásukra Ayas-randaig. Itt a beérkezett hírek alapján az olasz csapatok helyzetét kétségbeesettnek mondják. Az epiroták és az olaszok között naponként véres összeütközések vannak, melyek az olaszok részéről különösen az orvos és gyógyszerészhány miatt pótolhatatlan veszteségeket okoznak.

Mikor támad az antant Szalonikinél?

Konstantinápoly, április 20. A Tanin athéni tudósítója jelenti Szalonikiből, hogy értesülése szerint egy angol újságíró járt a főhadiszálláson és a vezérkari tisztektől azt a felvilágosítást kapta, hogy az antant csapatok offenzívája a központi hatalmak ellen csak június elejére várható. Eddigre ugyanis befejeződnek azok a csapatösszevonások és kicserélések, amelyek most folyamatban vannak, megérkezik a csapatok számára szükséges nagymennyiségű muníció és gyógyszer, amelyben most Szalonikiben nagy hiány mutatkozik.

Elcsúszott angol torpedó rombolók.

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A National Tidende-nek jelentik Kagenből: A tengeren mentő öveket találtak, melyeken a Marcmann és Lightfood angol torpedó rombolók nevei voltak olvashatók. Ebből azt következtetik, hogy az angol torpedó rombolók elsüllyedtek.

Csak azoknak a cigarettázóknak,
kik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet
MODIANO-clubspecialité szivarkahüvelyek

Orvostanácsra a hüvelyeken nincsen sem bronz, sem színyomás,
és minden hüvelyben benne van víznyomással a gyáros aláírása: *C. D. Heller*

Főraktár: Heller és Seidmann uraknál Nagyváradon.

Mit akart a szabadkőműves sajtó?

A végső győzelem: az evangéliumé.

Mióta a különböző címek alatt megjelenő, de ugyanazon destruktív érdekek szolgálatában működő nagyváradi szabadkőműves újságok (los mismos perros, con otros collares) újból megkezdték a szabadkőműves érdekek előtérbetolását, a kereszténység szálka lett a szemükben. De ugyanazon időben feltűnő módon szükségessé vált a színháznál egy dramaturgi állás szervezése, amelyet a szabadkőműves sajtó nemcsak kávéházi megdolgozásokkal igyekezett a közérdekűség mázával bevonni, hanem a nyilvánosság előtt is megjelent e kérdés abban az alakban, hogy Erdélyi Miklósnak nagyon szüksége van dramaturgra és siessen szerződteni valakit, mert ettől függ a kultúra, a kkulltúrta, ahaha kkkullturrta és a miveltiség.

A sajtó, amely most felfedezte Erdélyi Miklós tökéletességében ezt a hiányt, éveken át karban harsonázta, hogy Erdélyi a legkiválóbb, a legutólréhetetlenebb, a leghozzáértőbb színigazgató a központi hatalmak országában. Ő volt a diadalmas Hindenburg, a dramaturg vezér. S most egyidő óta Erdélyi nem ért a dramaturgiához s meg is állapítja egyik felekezeti lap, hogy az Isten országa nem kerülhetett volna színre, ha dramaturgia van Erdélyinek.

Ez a szegény Erdélyi beh' kiesett a kegyükből, mióta elvesztett tőkájának egy részét visszaszerezte. Nagy a hiánya: nincs neki dramaturgia. Azért rossz darab az Isten országa, rzszz igazgató Erdélyi s kellemetlen az evangélium, minden, ami vallásra emlékeztet s a kereszténység maga is.

Ezeknek ugyanis nem kell dramaturg, el vannak a maguk évezredes kulturájukkal, izlésükkel és lelki emelkedettségükkel. Nem takarja náluk a dramaturgia a kapzsi önzést. Pedig, pedig nem egy, hanem egyszerre két dramaturg is áll rendelkezésre.

Különös, ez a felekezeti sajtó most fedezte fel, mikor darabot irt Bihari Ákos, hogy milyen rossz színész ez a Bihari, ez a nagy indulatok tolmácsolására való művészi erő. Most, hogy darabot irt, a mely Erdélyinek dramaturgiájához enged közelférközni s arra alkalmat ad. Ah, ez jó, mondta a szabadkőműves sajtó. No most! De amikor ugyanez a Bihari Ákos elszavalt a seinházban Kiss Józsefnek Jehováját, akkor ez a Bihari a raffinált jelzők egész srapnelzáporát kapta a nyaka közé, ah, ez jó, harsogta a szabadkőműves s min ket hitünkért és céljainkért gyűlölő közirigy sajtó, akkor nagy művész volt Bihari, ez a Bihari, aki most rossz színész, a leg-

utolsó, mert nincs Erdélyinek dramaturgia és mert keresztény.

Azt hittük, hogy ez az alkalom nem eléggé sértő, hogy felébredjen közönyösségből a folyton piszkált keresztény társadalom. Tévedtünk, örülünk, hogy nem nyelte le ezt a támadást a nagyváradi kereszténység és a kereszténységnek ezt az önértékes telpraállítását rokonszenvenvel kísérte minden igaz ember.

Nem járja, hogy a színház igazgatója a ki annyi éven át bebizonyította kiválóságát, bármiféle terrornak legyen kitéve. Nem lehet tűrni, hogy egy elfogult klikk dirigáljon, mit adjanak elő és mit ne a színházban. A színház a közönségé s ha itt elő lehet adni Lyon Leát, meg más ószövetségi jellegű darabot, na hát akkor százszor inkább helye van Bihari darabjának a színpadon.

Ez szurt szemet egy bizonyos klikknek, mely az egész nyilvános Magyarországra rá akar feküdni. Ne tűrjük az evangélium szavait a színpadon, mondták. Mérgezett hegyü nyilait Bihari Ákosnak szegézték, fenyegették Erdélyit, de a sebet az evangéliumnak és a keresztény közönségnek szánták. Azt hitték, olyan türelmes ez a közönség, hogy minden ütést elvisel.

Nos hát az evangéliumnak szánt ütést nemcsak nem viseltük el, hanem gyönyörűen kivédtük!

Hétfőn bizonyos alakok kaján kárörömmel hirdették a városban, hogy leveszik az evangéliumi színjátékot a műsorról. Kissé korai volt a híresztelés. Ötször egymás után adták Bihari darabját, közte háromszor bérlétszűnetben, mindenkor nagy közönség előtt, állandó tetszés mellett. Sokat reklamozott fővárosi darabok közül kevés ér el ekkora sikert. Erre méltán büszke lehet Bihari Ákos és vele az összes szereplők, de nyugodt önérettel tekinthet vissza erre az evangéliumért folytatott diadalmas küzdelemre a keresztény Nagyvárad is.

Első sorban a Kath. Népszövetségé, ezé a nagyszerű és hívő szervezeté az elismerés. Ez a pomásan szervezett tábor a keresztény sajtó első jeladására sorakozott és készen állt.

Nemcsak az előadásokat látogatják a tagok, hanem számosan közreműködtek a színpadon is a tömegjelenetekben. A Népszövetség szervezett mozgalma aztán magával ragadta az egész keresztény közönséget — a diadalig.

A győzelem az evangéliumé.

Elismerés mindazoknak, a kik ebben az igazán szép harcban résztvettek. Köszönet

azoknak, a kik a Bihari Ákosnak átadott ezüstkoszorúhoz egy egy levéllel hozzájárultak. Az evangélium mellett állottak őrt valamennyien bátran, férfiasan.

A legjobb tőkebefektetés.

A háboru egyik sajtóságos tünete az a nem várt nagy pénzösség, melyet gazdasági téren napjainkban tapasztalhatunk. A mezőgazdaságban, iparban, kereskedelemben a termények kedvező értékesítése, illetve a hadsereg céljait szolgáló legkülönbözőbb szállítások és a kedvező kereseti viszonyok folytán máról holnapra új tőkék keletkeztek, azonkívül tekintélyes tőkeemegtakarítások állanak elő, amit a pénzintézetek betétállományaik általános nagyarányu emelkedése is bizonyít. Mivel pedig ezzel szemben a vállalkozási kedv a viszonyoknak megfelelően a minimumra esappant, hovatovább csökken ezen tőkék minél kedvezőbb elhelyezésének lehetősége is.

Ennélfogva igen nagy szolgálatot tesz a gazdasági életnek az állam a hadikölcsönök kibocsátásával, mert ezzel módot nyújt arra, hogy mindezek a felgyülemlett és — monhatnánk — kihasználatlanul heverő pénzek minden kockázat nélkül olyan elhelyezést találjanak, amint még normális körülmények között is alkalmas az igények kielégítésére, a jelenlegi viszonyok mellett meg éppen egyik legjobb, mert legbiztosabb tőkebefektetésnek tekinthető.

Ezért nem hinnők, hogy most, midőn a kormány újabb hadikölcsön jegyzésére hívja fel a nemzetet, akadna egy ember is akinek csak a legkisebb tőkje is van, hogy meg ne ragadná az alkalmat mely pénzének tekintélyes, 6.18-6.55 százalékos kamattal való gyümölcsösztetésére kínálkozik, annál inkább, mivel ezt tennie másrészt viszontkötelessége is.

A pénz ugyanis ezuttal a nemzeti létünket alapjaiban veszélyeztető, orvul reánk zudított háboru céljaira szükséges, melynek győzelmes befejezését minden magyar hazafinak kötelessége elősegíteni. Katonáink vérüket ontják és jajszó nélkül állják a legrettenetesebb fáradoalmakat is, 'kell tehát, hogy azok, akik itthon maradtak, pénzük kölcsönbeadásával rójják le adóságukat, mellyel a győzelmes béke kivívásával. hazánk jövődjő nagyságának megalapozásával szemben tartoznak.

A magyar embernek kötelességtudással párosult józan gondolkodása az a biztos zálog, mely a legújabb hadikölcsönnek az előző három ily kölcsön eredményével legalább is felérő fényes sikerét biztosítja.

Forlin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hüsit! Szagtalant. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Hozassuk haza elesett hőseinket!

Kedvezményes fuvardij mellett eszközli, a szükséges engedélyeket és okmányokat jutányosan megszerzi.

Hazai föld

harcúterén elesett hősök exhumálási és hazaszállítási vállalat. Budapest VIII. Rákóczi ut 23. I. emelet 16. Előnyös költségvetés díjmentesen.

Bővebb felvilágosítást ad Csillag gyógyszerár Nagyvárad, Zöldfa-utca. Telefon 552.

Az Unió Németország ellen.

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelentik: Wilson, az Unió elnöke elküldötte jegyzékét Németországnak, mely ultimátum jellegű. Newyorkban minden intézkedést megtettek az Unió hadereje mozgósítására. Az Egyesült Államok tengerészeti minisztere részletes utasításokat adott ki a flotta részére, a hadügyminiszter a csapatparancsnokságoknak adott ki hasonló utasításokat.

Megszoritják a népfelkelői felmentéseket.

Budapest, április 20. (Saját tud.) A Budapesti Tudósító arról értesült, hogy azok az indokok, melyek az idősebb családos emberek felmentésére mérvadók voltak, ezután csak még kisebb mértékben állhatnak fenn. Az 1898-ban született népfelkelésre kötelezettek, ha a népfelkelői bemutató szemlén alkalmasnak találtattak, ugyanazon okokból nyerhetnek felmentést, mint az öreg népfelkelők, de csak rendkívül csekély mértékben. Felmentésre irányuló kérelmeiket az állítástól számított 8 napon belül tartoznak beadni, különben a kérvények nem lesznek figyelembe véve.

Románia és az oroszok.

Predeal, április 20. A „Vecerna Wremja“ március 27 én megjelent száma írja a következőket: Az utóbbi időben Bukarestből a legellentétebb hírek érkeznek Szentpétervárra. Jól értesült orosz körökből, amelyek a balkáni eseményeket figyelemmel kísérik, erre vonatkozólag a következő információkat kaptuk:

— Minden hírt, amely Romániából érkezik, hidegvérrel kell fogadni. Romániában kétségtelenül erős izgalom uralkodik. A harc

ott elkeseredetten folyik az antant és a német barátok között. A helyzet azonban lényegében egyáltalában nem változik. Ma már ugyanis semmi kétséget sem szenved, hogy Bratianu teljesen a haretéri helyzet után igazítja magatartását. Nem szakítja meg az összeköttetést egyirányban sem és várja az alkalmat az állásfoglalásra. Nem szabad tehát mindaddig Románia csatlakozására számítanunk, amíg a haretéren döntő eredményeket nem érünk el.

Oroszország és Japán újabb egyessége.

Budapest, április 20. (Saját tud.) Stocholmból jelentik: Egy japán lap hírül adja, hogy Japán és Oroszország között újabb megegyezés jött létre. Az egyesség szerint Vladivosztozk orosz hadikikötő elveszti hadikikötő jellegét s az oroszok tartoznak rövid idő alatt leszerelni az erődítéseket.

Német csapatok partraszállásától félnek Angliában.

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Russkoje Slovo írja: A német flotta új akciót tervez Anglia keleti partjai ellen. A londoni kormány körében attól félnek, hogy Németország csapatokat szállít partra Anglia keleti partján. Az angol admirálisok megtekintették az intézkedéseket, hogy a német tengeri haderő támadásától megvédje Angliát. Az Északi tengeren újabb német aknákat fedeztek fel.

Megegyezés az angol kormányban.

Budapest, április 20. (Saját tud.) Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti, hogy a válság ügyében megegyezés jött létre.

London, április 20. A kormány megegyezett ama javaslatokban, amelyeket ujoncozás dolgában a keddi ülésen terjeszt a parlament elé. A javaslatot mindkét házban kedden terjesztik elő.

A szerb képviselők békét akarnak.

Budapest, április 20. Luganóból jelentik: Negyven szerb képviselő felszólította a szerb trónörökösöt, hogy hívja össze a szkupstinát és kezdje meg a béke előkészítési munkálatait. Ha a trónörökös a felszólítást nem teljesíti, akkor a képviselők viszályt érnek Szerbiába.

Amerika jegyzéke megérkezett.

Budapest, április 20. (Saját tud.) Berlinből jelentik: Az amerikai jegyzék megérkezett. A jegyzéket szombatán adják át a külügyi hivatalnak.

Trevisó bombázása.

Budapest, április 20. (Saját tud.) Luganóból jelentik: A Secoló jelentése szerint Trevisó fölött 18-an osztrák-magyar repülők jelentek meg és bombázták a várost. A lakosság között pánik tört ki. Egy bomba egy 3 emeletes házat rombadöntött. Hivatalos jelentés szerint tíz ember meghalt és 21 megsebesült.

A török-román tárgyalások.

Konstantinápoly, április 20. Hivatalos.) A török kormány megkezdte a román kormánnyal ama külkereskedelmi szerződés tárgyalását, a melyet a német kormány már elfogadott. A tárgyalások igen kedvező mederben folynak.

Villa nem halt meg?

Amsterdam, április 20. A Times jelenti Washingtonból: Minthogy Villa haláláról semmi közelebbi adat nincsen Washingtonban attól tartanak, hogy halála híre csak koholmány.

Hadimunkások felmentése hol kérvényezendő. Eleméry Ferenc katonai tanácsos a következő hirdetményt teszi közzhírré:

A magyar kir. honvédelmi miniszter 5316—1916. eln. számú körrendelete folytán közzhírré teszem, hogy a népfelkelésről szóló 1886 évi XX. törvények és az e törvényt a jelen háború tartamára kiegészítő 1915. évi II. törvények alapján hadimunkára kirendelt egyének felmentése vagy felváltása iránti kérvényeket az érdekeltek vagy hozzátartozói, ne közvetlenül a honvédelmi miniszter urhoz nyújtsák be, a mi egyrészt a kérelem elintézését késlelteti, másrészt pedig igen sokszor költségekkel jár, hanem ily kérésekkel mindenkor az illetékes közigazgatási hatóságokhoz forduljanak, a hol a kérvény az A—44. jelz. szolgálati utasítás VII. fejezete értelmében tárgyalandó és határozott véleménnyel ki egészítve a főispán útján terjesztendő fel a honvédelmi miniszterhez.

A segédjegyzők előre kapják fizetéseiket. A belügyminiszter tegnap a segédjegyzőket nagyon közről érintő ügyben küldött le döntést a vármegyére. A rendelet értelmében minden segédjegyzőnek a havifizetése előre utalandó ki. Eddig nagyon sok esetben megtörtént, különösen a helyettesített segédjegyzőknél, hogy az illetők csak utólagosan kapták meg illetményeiket. Egy adott esetből kifolyólag tegnap a miniszter határozottan kimondta, hogy a javadalmazások előre utalandók ki. Az előre való kiutalás azonban csakis azokra a helyettesekre vonatkozik, akik jegyzői oklevéllel rendelkeznek.

A miniszterelnök rendelete az új időszámításról.

Már megírtuk, hogy 1916 május elsejétől új időszámítás lép életbe, április 30-án éjjel 11 órakor 12-re szöknek a mutatók. A miniszterelnök a következő rendeletet bocsátotta ki az új időszámításra nézve:

A m. kir. miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli el:

1. §. A magyar szent korona országainak területén jelenleg használatos egységes közép-európai időszámítás 1916. évi május hó 1. napjától kezdve 1916. évi szeptember hó 30. napjáig bezárólag akként módosul, hogy az új időszámítás az eddig általánosan használt egységes közép-európai számításához képest *egy órával* (60 perccel) *előbbre lesz.*

Az előbbi bekezdésben foglalt rendelkezéshez képest az 1916. évi május hó 1. napja már az 1916. évi április hó 30. napján — az egységes közép-európai időszámításban délután (éjjel) 11 órakor kezdődik, az 1916. évi szeptember hó 30. napja pedig — az új időszámításban kifejezve — egy órával éjfél után ér csak véget.

2. §. A jelen rendelet hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Budapesten, 1916. évi április hó 19. napján.

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A hólyagoshimlő Biharmegyében.

Gyapjun elrendelték a kötelező védoltást.

A hólyagoshimlő veszedelme Biharmegyében sok községben már elmúlt, azonban még mindig sok helyen erősen tartja magát, dacára a szigorú óvintézkedéseknek.

Dr. Móricz Ernő megyei főorvos, dacára, hogy a nagyváradi hadikórházban teljesít fontos szolgálatot, amely idejének nagy részét igénybe veszi, mégis a legnagyobb buzgalommal intézkedik minden irányban, a hólyagoshimlő elfojtására. Főleg ezeknek az intézkedéseknek tudható be, hogy a veszedelmes betegség nagyobb pusztítást nem okozott. A megyei főorvos intézkedéseit a kormánybiztos is megfelelőknek találta s elismeréssel nyilatkozott dr. Móricz Ernő szigorú és célirányos eljárásáról.

A baj elfojtását nagyon megnehezíti az orvos hiány. Biharvármegyében még normális időkben is kevés az orvos, most meg éppen sokat szenved a közegészségügy az orvosok hiánya miatt.

Most különösen a hegyvidéken levő községekben van nagyobb számmal hólyagos himlős beteg. Az oltásokat mindenütt folytatják.

Legujabban Gyapju községben terjedt el nagyobb mérvben a baj a lakosság között, úgy, hogy az általános védoltást ren-

delték el. Bejelentették ezen körülményt a belügyminiszternek, aki nem kifogásolta a kötelező védoltás elrendelését, azonban utasította a vármegyét, hogy a jóváhagyást utólag kérjék ki a vármegye törvényhatóságától.

A hólyagos himlő veszedelme még mindig erősen fenyegeti Nagyváradot, mivel a város körül fekvő községekben még mindig vannak hólyagos himlő betegek s a baj behurcolásának veszedelme korántsem múlt el.

A város főorvosa dr. Mayer László a városi orvosi karral és a rendőrséggel együtt a legmesszebbmenő óvintézkedéseket tette meg a betegség behurcolása ellen s a legéberebb figyelemmel őrködnek, nehogy a veszedelem Nagyváradon feláthesse fejét.

Ezüst koszoru Bihari Ákosnak.

Nagyvárad katolikus társadalmának megérdemelt ovációjában részesítette tegnap Bihari Ákos, a kiváló színművészt és az *Isten országa* című evangéliumi színjáték szerzőjét. A tegnapi előadás szünet közben, leeresztett függönyök mellett tekintélyes küldöttség jelent meg Bihari Ákos előtt, melyet dr. Papp Károly, lapunk felelős szerkesztője vezetett s szép beszéd kíséretében gyönyörű ezüst koszorút nyújtott át a szerzőnek. Beszéde a következő volt:

Mélyen tisztelt Művész ur!

Nagyvárad katolikus társadalmának képviselőiben jelentünk meg itt, hogy át nyújtjuk Önnek elismerésünk és hálánk ezüst koszoruját.

Ezen a helyen nyújtjuk át a koszorút, amelyben Ön, művész ur, annyi dicsőséget aratott a művészet legnemesebb eszközeivel.

Ez a koszoru egyaránt szól az Isten országa szerzőjének, mint a mű főszereplőjének.

Tudjuk, hogy Ön egész művészi pályáján az idealizmus szolgálatában állt. Elismerésünk és hálánk érte.

Köszönetünket fejezzük ki az igazgató urnak és az előadás szereplőinek is a buzgalomért és a művészi érdemekért, amiket ennek a művészi műnek színpadhozatalában és előadásában szereztek.

Isten éltesse Bihari Ákos! Éljenek a Szigligeti színház igazgatója és művészi gárdája!

A szónok a küldöttség éljenzése közben nyújtotta át az ezüst koszorút a könnyekig meghatótt művésznek.

Bihari Ákos meghatottságával küzdve válaszolt az üdvözlő beszédre. Elmoodolta, hogy 25 éves színészi pályáján átszenvedte a pálya minden keserűségét, de olyan keserű napjai nem voltak, mint a napokban. Örömben is volt része művészi pályáján, de a mai óra egyike pályája legboldogabb óráinak.

Megköszönte az üdvözlést s kezet szorított a küldöttség tagjaival.

A remekművű ezüst koszoru aranyozott szalagjának ez a felirata:

„ISTEN ORSZÁGA“
1916. április 20.

**Bihari Ákosnak —
a nagyváradi katolikusok.**

Ez volt Nagyvárad katolikusainak válasza azokra a durva támadásokra, amelyek Bihari Ákosot olyan méltatlanul és igaztalanul érték.

Dr. Dudek János meghalt.

Dr. Dudek János apát, a budapesti királyi magyar tudomány egyetemén a hittudományi karon az ágazatos hittan nyilvános rendes tanára, a hittudományi kar volt dékánja, egyházi író e hó 19-én délután, kevéssel hat óra előtt a szanatoriumban, ahol egy műtétből folyóan közel két hete állott kezelés alatt, befejezte földi pályafutását és visszaadta lelkét Teremtőjének.

Az elhunyt tudós életrajzi adatait a következőkben ismertetjük: Aranyosmaróton született 1858. július 22-én. A középiskolák elvégzése után mint a nyitrai egyházmegye papnövevénye a budapesti egyetemen végezte a teológiát. Áldozópappá 1881-ben szentelték és rövid káplánkodás után a nyitrai püspöki szemináriumban lett a bölcsélet tanára. 1883-ban avatták teológiai doktorrá. 1885-ben pedig lelkigazgatóvá nevezte ki püspöke a papnevelőintézetben ugyancsak a dogmatikának lett a teológián tanára. 1893-ban zsinati vizsgálóvá és szentszéki ülnökké nevezték ki, 1900-ban a nyitrai szemináriumnak lett a rektora és a felsőfőnökségnek igazgatója.

A budapesti egyetemen Prohászka Ottokárnak püspökké történt kinevezetése után lett tanár és az ágazatos hittannak volt előadója. 1907-ben a királyi címzetes apáttá nevezte ki, míg az 1908-9. tanévben a hittudományi kar dékánjává választotta. Mint rangban legidősebb teológiai tanár, legközelebb ő lett volna a hittudományi karból rektor magnifikusszá választandó, ezt azonban már nem érthette el. Hetekkel ezelőtt hirtelen rosszul lett fogta el, mire egyetemi tanártársai konziliumot tartottak fölötté és bélrepedést konstataáltak. Azonnal szanatoriumba szállították, megoperálták, de már a műtét után kijelentették kártársai előtt, hogy állapota válságos és élete menthetetlen. Azóta állandóan változó volt a hogyléte. Egyik napon javulás tünetei mutatkoztak, a következő napon ismét válságosra fordult állapota és ez így tartott már mintegy két hete, míg végre ma este véget vetett a kiváló tudós szenvedéseinek a halál. A műtét után a betegágyon P. Tomcsányi Lajos jézustársasági atya részesítette őt a haldoklók szentségeiben.

Az elhunyt dr. Dudek János a tudományos szakirodalomban is kiváló tevékenységet fejtett ki. Számos cikke jelent meg az egyházmegyei lapokban, a Magyar Sionban, a Hittudományi Folyóiratban és a Religióban, melynek több éven át érdemes szerkesztője is volt. Tudományos munkái: „A katolikus egyház szertartási nyelve“ (Nyitra, 1883), „Guizot, báró Eötvös, Trefort és a kereszténység“ (apologetikai tanulmány, Esztergom, 1890.), „Lessing Bölcs Nátánja“ (1890), „A keresztény vallás apologetikája“ (a művét a Szent István Társulat megbízásából írta és Budapesten 1893-ban jelent meg), „A magyar baptisták szervezete“ (1907), „A modernizmus és a katolicizmus“ (1908), „Szarmazásán és világnézet“ (1909), „Bünbocsánat az ősegyházban“ (1910), azonkívül a Szent István Társulat kiadásában megjelenő apologetikai füzetsorozatban is jelentek meg kisebb tudományos értekezései.

Igen tevékeny tagja volt az összes katolikus tudományos és társadalmi egyesületeknek.

* Gyurjad Gyurka. Piszkáld ki Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter vize zug. Csukaszürke ember. Háborus mozifelvétel. Rendkívül érdekes lemez új dongságok Rákóczi ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, hurkúlönlegességék Gramafonok, hangszerek eleső szakasz érü javítása.

Védhímlőoltás a tüzoltó laktanyában.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala hőzhírré teszi, hogy az 1887. évi XXII. t. ezzel kapcsolatosan a m. kir. Belügyminiszter által 1888. évben 40180. sz. a. kiadott körrendelet értelmében a város területén hivatalból eszközözendő védhímlő oltásokat a városi tisztviselők f. év május 7-ik napjától kezdve és folytatólag minden vasárnap délelőtt reggel 9—11 óráig Ujváros Kert utca 9. sz. 2. tüzoltó laktanya nagytermében fogják megtartani.

Annak előre bocsajtása mellett, hogy oltásra köteles minden gyermek életének első évében, újra oltásra köteles pedig minden gyermek ki 12-ik életévét betöltötte és az utolsó 5 évben valóságos hólyagos hímlőt ki nem állott, felhívom a város közönségét, különösen a szülőket, gyámokat, kereskedőket és iparosokat, hogy a még be nem oltott vagy újraoltásra kötelezett gyermekekkel illetve tanoncokkal a jelzett helyen és időben megjelenni annál is inkább szigorú kötelességüknek ismerjék, mivel ellen esetben az idézett t. e. 11. § a alapján 2-től 100 koronáig terjedhető pénzbüntetésben marasztalom őket.

Nagyvárad, 1916. április 19.

Gerő
rendőrkapitány y.

Katonaszahaditással vádolt községi irnok.

A nagyvárad törvényszéknek a gyorsított bünvádi eljárás alapján működő ötös tanácsa tegnap tárgyalta Ember Géza táblai bíró elnöklése mellett Pokol Ignác volt pankotai községi irnok büntügyét, akit azzal vádolt a királyi ügyészség, hogy kilenc esetben 5—100 korona jutalmat kért és kapott pankotai emberektől, akiknek megígérte, hogy hadimunkára rendelt hozzátartozóikat hazahozatja, illetve másokkal kicserélteti. Vádolt volt az ügyben az a kilenc pankotai lakos is, akik e célból a pénzt adták az irnoknak.

Ebben az ügyben eredetileg az aradi ügyészség az aradi törvényszék előtt család büntette miatt emelt vádat, de az aradi törvényszék megvesztegetés büntetésében találta bűnösnek és emiatt ítélte el Pokol Ignácot. Az ügy felelőse folytán a nagyvárad tábla elé került, amely megsemmisítette az ítéletet azzal a megokolással, hogy a gyorsított bünvádi eljárás rendelkezései szerint a vádba helyezett megvesztegetés ügyében ítéleznj az aradi törvényszék nem volt jogosult, mert a törvény szerint arra a nagyvárad törvényszék ötös büntető tanácsa illetékes.

Igy került az ügy a nagyvárad törvényszék elé, ahol a kiballgatott tanúk s főképen a pankotai községi bíró vallomásából az volt megállapítható, hogy Pokol Ignácnak a hadimunkásoknak beosztására, felmentésére vagy kicserélésére vagy visszahívására semmi befolyása nem volt és a hadimunkásokat csak tévedésbe ejtette; amidőn azt állította, hogy jutalom ellenében kieszközli azok kicserélését s épen ezért a bizonyítási eljárás befejezése után Farkas

István kir. ügyész vádat módosított és mint, hogy Pokol Ignác ellen a Bp. 50. §-ába ütköző család büntetését látja fennforogni indítványozta az ügynek hatáskör és illetékeségből az aradi kir. törvényszékhez való áttételét, a többi vádlottal szemben pedig a vádat elejtette.

A törvényszék az ügyész indítványához képest, minthogy az ötös tanácsnak a család vádjá felett ítéleznj nincs hatásköre, a Pokol Ignácra vonatkozó vád elbírálása végett elrendelte az iratoknak az aradi törvényszékhez való áttételét, a többi vádlottal szemben pedig az eljárást megszüntette.

Növendék felvétel a m. kir. honvédelmi főreáliskolába és a Ludovika Akadémiába.

A honvédelmi miniszter pályázatot hirdet a fentnevezett katonai intézetek első évfolyamainak az 1916—17. tanév kezdetén betöltendő államköltséges, alapítványos és fizetéses helyeire. A felvétel bővebb feltételeit a „Tájékoztató a m. kir. főreáliskolába való felvételre pályázók részére“ és a „Tájékoztató a m. kir. honvéd Ludovika Akadémiába való pályázók részére“ című füzetek tartalmazzák, amelyeket a pályázni kívánók díjtalanul kapnak meg az illető intézet parancsnokságánál, itt csak annyit emelünk ki, hogy a helyek közvetlenül a polgári nevelésből kilépő ifjakkal töltenek be. Amire pedig különös nyomatékkal kívánjuk felhívni az érdeklődők figyelmét, az a mostani pályázatnak egy magyar szempontból igen örvendetes ujtása, mely a következőképpen szól:

„Minthogy a Ludovika Akadémiába esetleg fölös számmal pályázó ifjak, ha a felvételi vizsgát a Ludovika Akadémián sikerrel leteszik, a férőhelyek számához képest és a cs. és kir. hadsereg részére való ajánlás mellett a wiener-neustadti cs. és kir. Terézia katonai akadémiába is felvehető, a pályázati folyamodványokban egyúttal külön felemlítendő az is, hogy abban az esetben, ha a pályázó a Ludovika Akadémiába netán felvehető már nem volna, a szülő (gyám) beleegyezik abba is, hogy fia (gyámoltja) a cs. és kir. hadsereg részére leendő kiképzés céljából újabb felvételi vizsga nélkül a cs. és kir. katonai Terézia akadémiába vétessék fel.“

Ez azt jelenti, hogy azok a pályázók, akik a felvételi vizsgát magyar nyelven a Ludovika Akadémián leteszik, minden újabb felvételi vizsga nélkül beléphetnek a cs. és kir. katonai akadémiába. Ez a vívmányszámba menő ujtás megszünteti azt a sokszor felhangzott panaszt, hogy a magyar ifjak a katonai akadémiába a német nyelven letett felvételi vizsga miatt nem képesek bejutni.

Csak a magyar ifjakon, illetve szülőkön áll tehát, hogy ezen ujtás révén minél több magyar jusson a közös hadsereg tisztikarába.

X Poloskairtó NOXIN biztos szer.
Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

* A Nagyvárad Takarékpénztárnál jegyzett III-ik hadikölesön kötvények a kiadott pénztári elismervények ellenében az intézet helyiségében átvehető.

Az aradi misztifikáció.

**Nem Ottenberg,
hanem Popper Ákos dr.**

A nagyvárad pénzügyintézetek szombati gyűlésén azt határozták egyhangulag, hogy a Pénzügyintézet Központban egy igazgatósági helyet kérnek a vidéknek. E hír kapcsán az Arad és Vidéke lapjaink azt írja, hogy és az igazgatósági tag, aki a vidéki pénzügyintézeteket képviseli a Pénzügyintézet Központban, Ottenberg Tivadar aradi bankigazgató.

Ez misztifikáció, amelyet tisztelt lapjainkkal nem illetékes helyről közölhettek.

A tény az, hogy a nagyvárad pénzügyintézetek meg is állapodtak abban, — de ezt nem közölték a lapokkal — hogy Popper Ákos dral, az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és központi takarékpénztár igazgatójával kívánják képviseltetni a vidéket a központban, mert Popper Ákos dr úgy kiváló kvalitásaival, mint eddigi eredményes és kiváló működésével teljes bizalmukat kivívta és arra teljes mértékben érdemes.

Ilyen értelemben felírtak a Pénzügyintézetek Országos Szövetségéhez és Teleszky János dr pénzügyminiszterhez.

Jellemzésül felemlítjük, hogy Teleszky János dr pénzügyminiszter Nagyváradon csak két pénzügyintézetnek írt levelet sajátkezüleg ez ügyben, a Nagyvárad Takarékpénztárnak és az Egyesült Biharmegyeinek. Ezzel jelezte, hogy e két kiváló pénzügyintézet közül választhat az értekezlet. A Nagyvárad Takarékpénztárnál történt tragikus eset arra indította e pénzügyintézet igazgatóságát, hogy kollegiálisan hozzájáruljon ahhoz, hogy az Egyesült Biharmegyei igazgatójának, Popper Ákos dr-nak jelöléséhez készséggel hozzájáruljon.

Ujabb öldöklés a Venizelos-párt gyűlésén.

Budapest, április 20. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A Petit Parisienne jelenti Szalonikiból: Kedden a Venizelos párt második gyűlésén ismét revolverlövés dördült el. Ugy beszéltek, hogy a véres összeütközésnek 40 halottja volt.

Francia békefeltételek.

Budapest, április 20. (Saj. tudósítónktól.) Párisból jelentik: A Humanité hasábjain Renaud el szociálista pártvezér a béke feltételeiről ír, melyek mellett Franciaország megkötheti a békét. Ezek a békefeltételek a következők: Németország adja vissza Elsass Lotharingiát Franciaországnak. Németország kötelezi magát, hogy nem tör hegemoniára és nem ragad fegyvert sohasem az európai egyensúly megzavarására. „Nem lehetetlen — írja tovább — hogy a gyarmatokat európai bizottság felügyelete alá helyezik. Ha Németország nem hajlandó erre, akkor kényszeríteni kell rá.“

Tisztjeink szervezik az albán csapatokat.

Bern, április 20. A Journal des Débatsnak táviratozzák Rómából: Az albániai bolgár csapatok utakat építenek Valona felé. Az albán milícia szervezése osztrák magyar tiszt vezetésével tovább folyik.

HIREK

NAGYPÉNTEK.

Gyászünnepe van ma a katolikus egyháznak ama nagy nap emlékére, amikor megrendült a föld, a nap eisötétült s délután 3 órakor éjjeli sötétség borult a földre. Krisztus, az Istenember halt meg e napon.

A templomokban szent sírokhoz záródokol a hívők serege, hogy megeseókolja az imáandó keresztet, mely ma a legnagyobb tisztelet tárgya.

A székesegyházban a csonkamisét gróf Széchényi Miklós megyéspüspök tartja s azután lebontja a leplet a szent keresztől s leborulva megeseókolja azt. Utána az egész papság odajárul keresztimádásra. Ezután a faszületet a szent sir elé állítják a sirba tétel szertartásával s a hivek is oda járulnak kereszteseókolásra.

A szertartás végén a székesegyházban szentbeszéd lesz.

A székesegyházi énekkar a következő capella énekeket adja elő:

Leitner: Turbák a passióhoz
Palestrina: Popule meus (eléször.)
Vavrinecz: Ecce quo modo moritur.
Leitner: Vexilla regis.

A görög szertartásu katolikusoknál ma délelőtt 9 órakor kezdődnek a nagypénteki szertartások, amikor a hórakat végzi a papság. Misa nem lesz. Délután 3 órakor kezdődik az énekes vesernye, mely alatt a körmenet körüljárja a székesegyházat. Vesernye után Sztán Iulés kanonok szent beszédet tart.

A magyar gör. kath. egyház Tisza Kálmán téri plébánia templomában d. e. 10 órakor kezdődnek a nagypénteki szertartások, mely alatt a 4 evangélistától a Krisztus kinszenvedéséről szóló részt olvassák fel s a „Királyi órakat“ éneklé Ditz Sándor plébános. Délután 3 órakor vesernye lesz, utána szentbeszéd, melyet Ditz Sándor plébános tart. A szentbeszéd után következik meghatározott szertartások között Krisztus sirbatétele.

* Személyi hir. Balás Elemér dr. a nagyváradai törvényszék elnöke Budapestre utazott.

* Justh Tibor kitüntetés. Justh Tibor tüzérszázalóst, Justh Károlynak a Nagyváradai Takarékpénztár cégjegyzőjének fiát másodizben érte kitüntetés. A kis ezüst érem mellé most megkapta a nagy ezüst érmét is. Ismervé első kitüntetésének indokát, bizonyára most is igazi magyar hősi eselkedettel gazdagította katonáink babérait.

* A vármegye kikatonái. — A nagyváradai hadapródiskolában az idén három alapítványi helyet tölt be Biharvármegye törvényhatósága. A megüresedő alapítványi helyek betöltése felett a júniusi közgyűlésen határoz a vármegye.

* Adományok a jogakadémiai Mensának. Gróf Széchényi Miklós l. sz. megyéspüspök ur és a főtisztelendő l. sz. káptalan 200-200 koronát adományoztak a „Mensa Academica“ javára. A kegyes adományokért ez uton is hálás köszönetet mond a Mensa bizottság.

* A miniszter fizeti a oltás költségeit. A belügyminiszter tegnap értesítette a vármegyét, hogy a hólyagos-himlő oltás költségeit a miniszter saját tárcája terhére veszi át. Önként érthető, hogy a nyirok költségeit is a miniszter fizeti. Bihar vármegyének ez a rendelet jó pár ezer korona megtakarítást jelent.

* Az első hadseregszállítási per tárgyalása. A Nagyváradon hadseregszállítási visszaélések miatt lefolytatott s befejezett vizsgálatok iratai közül ezideig Perlesz József terménynagykereskedő bünyügi aktái érkeztek meg a királyi törvényszékhez, a többi ügy a főügyesség elbírálása alatt áll. A Perlesz ügyet Balás Elemér dr. elnök vezetésével működő ötös tanács tárgyalja valószínűleg május első felében.

* Hiányosan érkeznek a szállítmányok. Nagyvárad kereskedői körében rég megbeszélésre került az a helyzet, hogy a rendelmények, melyeket vasuton küldenek, hiányosan érkeznek meg. Békeidőben, mikor egy doboz szárdinia 70 fillér volt, nem nagyon kutatták az elveszett portékákat, de most, mikor a cikkek ára 3-4-szeresre emelkedett, nagy veszteséget jelent 15 doboz szárdinia vagy öt-hat doboz tea elveszése. A tolvajok rendszeren felfeszítik a ládákat, megdázsmálják s visszazsegeznek a fedeleket. Panaszukat a vasut azzal utasítja vissza, hogy az átvételnél nem állapították meg a hiányokat s a ládákat rendszeren a kereskedő egyik segédje, kifogás nélkül átvette. A nagyváradai kereskedők eddig a költséges megállapítási eljárást mellőzték, most azonban, mint értesülünk, minden egyes rakományál tanukkal megállapítják a hiányokat a ládák felbontásával, hogy igen tekintélyes összegre menő káraik megtérítését követelhessek. Ezt a kárt ugyanis a szállító gyáros vagy pesti cég egyetlen esetben sem vállalta. A vasuti rendőség dolga aztán a ládák fosztogatóinak kiderítése.

* Megérkezik a rézgálic. A földmívelési miniszter felhívására Nagyvárad város tanácsa a megszavazott 60 mázsa (3 kor) rézgálic áraban tegnap felküldte Budapestre a 18 ezer koronát s így a rézgálic valószínűen rövid idő alatt megérkezik Nagyváradra s husvét után azonnal felosztás alá fog kerülni. Értesitem s szőlősgazdákat, hogy a rézgálicot az elnökség s gazdasági egyesület helyiségében (Bunyitay liget) fogja felosztani s a felosztás idejét úgy a lapok útján, mint a kerülők által köztudomásra fogja hozni, s a kiosztásra 5 napi határidőt (mindenkor reggel 9-12 óráig) fog megállapítani. Dr. Molnár Imre elnök.

* A körösfeketetői hid. Körösfeketető községének egyik legfontosabb érdeke, hogy a Körösön egy megfelelő összekötő hidat létesítsenek. Éveken keresztül tartott a község mozgalma, míg végre most odajutott, hogy talán az idén a megvalósulás stádiumába lehet terelni a fontos kérdést. A hid közigazgatási bejárása már megtörtént és annak jegyzőkönyvére tegnap küldte le a kereskedelmi miniszter a határozatát. A miniszter a tervet kisebb módosításokkal jóváhagyta. A miniszter újabb feltételei igen könnyen teljesíthetők s így most már a megvalósítás elé nagyobb akadály nem gördülhet.

* Felmentett segédjegyző. Hónapokkal ezelőtt Simon Andor váradszentmártoni segédjegyző ellen feljelentést tettek, hogy a hadisegélyekből jogtalan levonásokat eszközölt s azt a maga céljaira fordította. A királyi törvényszék bücsőnek találta Simont és el is ítélte. Simon Andor már az első tárgyalás alkalmával hangsúlyozta ártatlanságát, azonban az általa felhozott bizonyítékok elégtelenek voltak. Az ítélet ellen Simon felebbezést jelentett be. Az ügyet tegnap tárgyalta a kir. tábla büntető tanácsa s az új bizonyítékok alapján a megvádolt segédjegyzőt felmentette. Simon Andort 8 hónapi vizsgálati fogság után a kir. tábla szabadlábra helyezte.

* Nyilatkozat. Tekintetes Szerkesztő ur! A „Tiszántúl“ tegnapi számában sajtóperemről írott b. közleményükben két lényegesebb hibát kívánok helyreigazítani. Téves az a kitétel, hogy a bűnösség meg nem állapítása miatt mentett fel a kir. törvényszék. Az esküdttörvényszék azt állapította meg, hogy a „Közokirathamisító, mint rendőrbiro“ című és inkriminált cikkem tényállási alkalmasak arra, hogy akiről állítva lettek, valódiságuk esetén a bünyvádi eljárás megindításának alapját képeznek és közmegevetésnek tegeyék ki. Mivel azonban állításomat bebizonyítottam, az esküdtek valónak találták közleményem állításait és ennek alapján mentett fel a kir. törvényszék a rágalmaszadás vádjá alól. A másik tévedés az, hogy családi nevem nem Májemfeld-Niedermann, hanem meyenfeldi Niedermann. A szerkesztő urnak vagyok tisztelő hive: meyenfeldi Nógrádi Niedermann Gyula, a „Közérdek“ szerkesztője.

* Beteg tiszték jelentkezése Mindazon tiszték (havidijasok) és tiszt (havidijas) jelöltek, akik a haretérről visszatérve, betegségük miatt, vagy mint lábadozók magán ápolásban vagy magán kórházban a város vagy megye területén szabadságon vannak, vagy valamelyik póttestnél vagy az állomáson könnyebb szolgálatot teljesítenek kötelesek április hó 25 én délelőtt 11 órakor (Ór utca 5. szám alatt) személyesen jelentkezni. — Amennyiben valakit betegsége a személyes megjelenésben gátolna, ezen kö-rülményt katonai orvosi bizonyítvánnyal, ha pedig ilyen orvos nem áll rendelkezésre, hatóságilag láttamozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni. Obrincsák ezredes állomásparancsnok.

* Halálozás. Bartha József f. hó 20 án 40 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Kolozvári utca 114. számú gyászházából a ref. egyház szertartása szerint.

* Hadiárva husvétja. A városi árvaszék husvétra 184 hadiárvának utalt ki segélyt, összesen 2000 koronát. Az ülés megbizta Bige Béla közgyámot és Vay Zoltán dr. ülnököt, hogy a pártfogók kezéhez fejenként 15 koronát adjanak ki, akik pedig nem jelentkeztek, azoknak vigyék ki személyesen a 15 koronát. A kiosztás már tegnap megkezdődött.

* A mezőtelegdi országos vásár. Mezőtelegdi község elöljárósága azzal a kérelemmel járult a kereskedelmi miniszterhez, hogy a zsidó ünnepekre való tekintettel az április 19-re eső országos vásárt április 26-ra halassza el a miniszter. A kérelmet a kereskedelmi miniszter elutasította, mert április 19. és 26. ika között még nem telt el a már korábban kiadott miniszteri rendeletben megkivánt 21 nap.

* Nikita kegydíja Nikita a főfő kecskópásztor minden fáradságát kipihe-nendő a franciák vendégszeretetére számítva kereset oldott és a franciák ölelő karjába dobta magát. Igaz ugyan, hogy ez az ölelő kar legjobban szeretne volna az öreg kecskópásztor addig ölelni, míg a tulvilágra nem száll a lelke, de ezzel Nikita nem törődött. Egész háznépével azaz udvartartásával együtt letelepedett a franciák hon-tában. Mivel pedig Nikitának volt annyi üzleti érzéke, hogy pénzt ha vitt is magával, azt valahol jó kamatra elhelyezte, a fran-cia kormányának vált feladatává a monte-negrói királyt és udvarát pénzzel ellátni. És meg is szavaztak neki 80000 frank segélyt. Ez az összeg hadiságélynek elég Nikitának. Majd ő a még hiányzó aprópénzt ki fogja pumpolni. Elvégre ő Montenegró királya és nem Szerbiáé, sőt talán Petárnak is fog juttatni napi 10 frankot 2 frank kamattal.

* A F. E. L. jelvénye. A fényűzés elleni liga üdvösen megindított mozgalma már megkezdte Nagyváradon tevékenységét. A Liga tagjai elhatározták, hogy a husvét-hétfői Telmányi—Vas nagyszabású jótékony-célu hangversenyén mindnyájan a Liga jel-vényével jelennek meg s az estélyen propa-gálják az eszmét megjelenésükkel. E helyütt említjük meg, hogy a Gyermekbarát Egye-sület a hangversenyre diákoknak 1 koronás jegyeket bocsátott ki.

* Halálozás Mint őszinte részvétellel értesülünk, Domokos Andor köztisztviselőnek álló és a tanítók karának egyik kiváló tag-ját mély gyász érte. Szeretett fia, Béla teg-nap este 9 órakor hosszas szenvedés után meghalt. A megboldogult földi maradványait holnap délután helyezik örök nyugalomra a Sztaroveczky-u. 21. számú gyászos háztól. A gyászoló családdal a rokonok, jóbarátok és ismerősök osztják fájdalmukat.

* Ligát alakítottak a külföldi divat ellen! Czillér Imre nagyáruházának mai hirdetését olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk! — A cégnek csakugyan magyar és német gyártmányú divatárui, valamint legjobb minőségű vásznai és fehérneműi vannak raktáron! Állandó fehérnemű varoda és női ruha szabóság a hol méret után a legsikerültebb Costümök valamint gyönyörű ruhák és Blousok készülnek.

* A Magyar Általános hitelbank helybeli fiókja ügyfelei kényelmére áruosz-tálya (cukor, gabonaosztály) részére új 10—08 számú telefont szereltetett fel, mely helyközi beszélgetésekre is használható.

* Kiadó Szarvas-sor 15. sz. alatt üzlet-helyiség lakással együtt május 1 től. Érte-kezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* Husvétii Karneval Nagyvára-don. Aszódi Mihály cukorka, kávé, tea és déligyümölcs üzleteibe az összes bőjti konzervált halak és husvétii tojás cukorkák szebbnél-szebbek megérkeztek. Az árak még az előbbiek, raktáron nagy mennyiségű áru, üzleti vállalatok központi főüzlet Kossuth-utca Sas palota, I. fiók Sas passzaga, II. fiók Zöldfa passage a kabaréval szemben teljesen újjonnan átalakítva, úgy hogy a legkényesebb igényű cukorkavevők is, legfinomabb bon-bonjait megtalálhatja, III. fiók Rákóczi-ut Csokoládé király Orsolya zárdá épület, Kug-ler Gerbaud bonbonok főraktára, IV. üz-leti vállalatom trieszti kávé és teabehozatal szintén az Orsolya zárdá épület Csokoládé király mellett. Telefon főüzlet 635, fiókok telefonja 610. Belföldi cukorka előjegyzést el-fogadok főüzletben. — Nagyban: husvétii tojás és csokoládé, kávékrém, nápolyi és az összes cukorkákból és halakból. Kondenzált tej, „Berni” védjegyű kapható. **Aszódi Kossuth-utca.**

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. **mirt.** Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Moff, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájá-ban Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B.

Eladó egy modern magán új ház, ren-dezett kerttel. Kórház utca 45. szám. Cim ugyanott.

Husvétii illatszerek, parfüm és manikür-kasetták, kölnivizek nagy választékban a legesinosabb kivitelben kaphatók Farkas István „Apolló” Drogeriájában Nagy-várad, Rákóczi-ut 7/B.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken: Szünet.

Szombaton: Szünet.

Vasárnap délután: Kis király.

Vasárnap este: Sárga esikő.

Hétfőn délután: Trilby.

Hétfőn este: Mágus Miksa (Bérlé-szünet.)

Ki az a Mágus Miksa?

Tegnap délelőtt megcsendült Halmay Lajos színházi titkár irodájában a telefon. Egy bérlő kereste a titkári irodát:

— Kérem — mondta a kagylóban — én roppant szeretném hétfő estére kivál-tani a páholyomat. Legyen szíves titkár ur: mondja meg: Ki az a Mágus Miksa?

— Operette! — válaszolta bele a tele-phonba.

— Tudom. De ki az a Mágus Miksa?

— Tompa Béla.

— Azt is olvaslam. De mi történik ab-ban a darabban?

Most már tiszta volt a meglehetősen kuszált kérdés, minthogy azonban a tit-kári iroda nincs abban a kellemes hely-zetben, hogy minden bérlőnek külön mondja el a hétfői bemutató meséjét, mi vállal-koznak arra, hogy a kitűnő zenéjű és vi-dám ötletekben gazdag operette szűzséjét ismertessük.

Az operette hőse Baracs Iván (Bi-hary Sándor). Szép szál férfi; okos, szellemes, elegáns, gazdag. Kitűnő lovas, mindenben elsőrangú. Szóval megtestesült térfi ideál. A gróf Korlatiéknaál egybegyűlt díszes társaság azonban egyet nem tud neki megbocsátani: azt, hogy nem arisz-tokrata.

Mirndenki gyűlöli a kellemetlenül töké-letes parnevűt, csak éppen Rola grófnő (Vigh Manci) szereti, de azért a főúri társaság kedvéért belemegy az izetlen tréfába, hogy a társaság előtt nevetségessé tegye Baracsot, akit gunyosaa kikoszoraz.

Most már Baracson a megtorlás sora. Nem marad adós a gögös arisztokratáknak. Legpiszkosabb lovászgyereket: a Miskát (Tompa Béla) frakkba öltözteti, megtanítja racsosolni, monoklit viselni és az istállófiút, mint régi grófi család ivadékát vezeti a tár-saságba.

A társaság, amely eredetinek találja Miska félszegnyelgességét, körülrajongja a kis lovászt, sőt a büszke, gögös Rola grófnő keringőt táncol vele.

A továbbiakban aztán már telivér ope-rette a Mágus Miksa, amelynek végén a megszegyenített Rola grófnő és Baracs — kibékülnek.

Ez tehát a Mágus Miksa, akinek szonban van egy pompás partnere, a Maresa mosogatóleány (Sz. Zsigmond Anna.) Maresa szerelmese a kis istállófiúnak, aki jó magyaros kiszólással úgy elkenceficizte Maresát, hogy az örökké a nyomába fut és

végül kétségbeesésében, hogy Rola grófnő elhódítja tőle Miskát, holtra blamirozza az uri társaság előtt a fiút.

A mulatságos és kacagtató ötletekkel teli invenciózus, melódikus és kedvesen köny-nyed zenével fűszerezett operette a leghatal-masabb slágere lesz az idénynek és az iga-zán csak a legtermészetesebb dolog, hogy a bemutató előadásra hétfő estére már elő-vételben minden jegy elkelt és ma már a keddi előadásra kezdi árusítani a pénztár a jegyeket.

Különös fontosságot kell tulajdonitanunk azoknak a rendkívüli intézkedéseknek, ame-lyeket a Mágus Miksa előadásait illetőleg tart szükségesnek a színház vezetősége a közönséggel közölni.

A Mágus Miksa hétfői bemutató elő-adása bérlétszünetben, a háboru előtti hely-árok mellett megy. Erre az előadásra csu-pán a honvédtisztai utalványok érvényesek.

A keddi, valamint a többi előadásokon az összes atomi utalványok érvényesek.

A Mágus Miksa keddi előadása már a III. ik bérlétszünet B) bérléte érvényes, míg ennek a szenzációs sikerű operettének vala-mennyi előadása a háboru előtti helyárok mellett megy.

A színház husvétii. A husvétii ün-nepek alatt négyelőadást tart a Szigligeti színház. Vasárnap délután a Kis király kerül színre a címszerepben Tompa Bélaival, este pedig egy régi, kitűnő népszínmű a Sárga esikő van műsora tűzve, amelyet most teljesen új betaculással és szereposztással fog látni a közönség. Husvét hétfőjén dél-után a Trilbit hozzák színre, a címszerep-ben Polgár Mariskával, Svangálit Sik Rezső fogja játszani, hétfőn este pedig Mágus Miksa szenzációs bemutatója lesz.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

Földbirtokra első-helyre leendő bekebelezés és előnyös feltételek mellett 65 és 50 éves törlesztés továbbá 10 éves egyszerű jelzálog kölcsönt folyósi-tunk.

Nagyvárad 1916 márc. 4.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

A MÚJÉG

naponkénti rendszeres szállí-tását megkezdjük, megrende-léseket köszönettel veszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

Ligát alakítottak a külföldi divat ellen

a magyar uri hölgyek azért, hogy drága pénzen ne vásárolhassa senki a francia és angol gyárosoknak és kereskedőknek Svájcban átcsempészett divatcikkeit. Hazafias kötelessége tehát ma minden asszonynak és leánynak, hogy ruha és divatáru szükségleteit magyar- vagy németországi gyármányokból, melynek legdusabb raktára

CZILLÉR IMRE NAGYÁRUHÁZÁBAN

(Szent László-tér) vannak felhalmozva, szerezzé be a legolcsóbban, legjobb minőség és legizlésebb kivitelben. Különösen ajánljuk a hölgyközönség figyelmébe

a husvét! ünnepek kedvező bevásárlási alkalmát

Costüm gyapju szövetek.

Mosó kelmék.

Batizatok. Zelirek.

Blous és ruhaselymek.

Gyönyörű blousok és napernyők.

Selyem kabátok és nyakrüschok.

Legujabb ridikülök.

Kézimunkák és anyagok.

Gyermekruhák, kötények.

Kalapok, keztyük, harisnyák.

Trikók.

Baby kelengyék.

Sport és tenisz ruhák.

Fürdő és uszó ruhák.

Utazó bőröndök és kosarak.

Vásznak.

Schroll-féle chifonok.

Asztalnemű és fehéreneműek.

Menyasszonyi kelengyék.

Szőnyeg, függöny, ágy- és asztal-terítők.

Paplanok.

Továbbá uri divatcikkék és katonai felszerelések.

Czillér Imre nagy divatáruházában

Kiadó legelő.

Dusafalva határában 303 hold legelő azonnal kiadó.

—rtekezhetni a

Polgári takarékpénztárnál,
Nagyváradon.

Eladó széna.

Várostól 10 percnnyire.

Cím a kiadóban.

4. szám.

Bächer-féle **Sack** ekék, valamint egyéb **gazdasági felszerelések** jutányos árban kaphatók

Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a

WOLFRAM LÁMPÁK

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, ivlámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.

Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Alaptőke: egy millió K.
Tartalékalap: 122,000 K.

Elfogad moratóriummentes betéteket felmondás nélkül s azokat a betét napjától kezdve igen előnyösen kamatoztatja.

Leszámítol váltókat. Jelzálog kölcsönöket folyósít.